

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2018

SANACOR01T-SANSKRIT (CC1)

CLASSICAL SANSKRIT LITERATURE (POETRY)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्चप्रश्नाः संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च समाधेयाः – 2×5 = 10
- (क) प्रणवश्छन्दसामिव – कः तावत् प्रणवः ? कस्मिन् प्रसङ्गे कविना एवमुक्तम्।
- (ख) किं तावत् रघुवंशस्य उत्सभूतं महाकाव्यम् ? अस्य महाकाव्यस्य कः रचयिता ?
- (ग) परस्परविरुद्धाः गुणाः दिलीपे केन प्रकारेण सहावस्थायिनः भवन्ति ?
- (घ) दिलीपस्य मन्त्रणा कीदृशी आसीत् ?
- (ङ) दिलीपेन किम्प्रकारेण प्रजानां पितृपदं प्राप्तम् ?
- (च) राज्ञः दिलीपस्य चरित्रस्य गुणत्रयम् उल्लिख्यताम्।
- (छ) कौ जगतः पितरौ ? कालिदासेन तौ किमर्थं वन्दितौ आस्ताम् ?
- (ज) "प्रांशुलभ्ये फले लोभादुद्वाहुरिव वामनः" – किमत्र प्रांशुलभ्यं फलम् ? कश्च वामनः?

SECTION-B

2. यथाभिमतं प्रश्नस्य एकस्योत्तरं प्रदेयम्। 10×1 = 10
- (क) अभीष्टसिद्धये पार्वत्याः साधनमार्गः कीदृशः आसीत् ? कुमारसम्भवमहाकाव्यस्य पञ्चमसर्गमाश्रित्य लिख्यताम्।
- (ख) कुमारसम्भवमिति महाकाव्यस्य पञ्चमसर्गमनुसृत्य प्रदर्शयताम् – 'उपमा कालिदासस्य' इति।
3. कस्यचिदेकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च व्याख्यां कुरुत – 5×1 = 5
- (क) यथा प्रसिद्धैर्मधुरं शिरोरुहैर्जटाभिरप्येवमभूत्तदाननम्।
न षट्पदश्रेणिभिरेव पङ्कजं सशैवलासङ्गमपि प्रकाशते॥
- (ख) तथा समक्षं दहता मनोभवं पिनाकिना भग्नमनोरथा सती।
निनिन्द रूपं हृदयेन पार्वती प्रियेषु सौभाग्यफला हि चारुता॥

SECTION-C

4. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम्। 10×1 = 10
- (क) 'स वर्णिलिङ्गी विदितः समाययौ' – कस्तावत् वर्णिलिङ्गी ? एवं वेशधारणस्य किं प्रयोजनम् ? अत्र वनेचरमुखेन वर्णितः दुर्योधनशासनवृत्तान्तः लिख्यताम्।
- (ख) विशदीक्रियतां किरातार्जुनीयाख्यस्य महाकाव्यस्य प्रथमसर्गमाश्रित्य 'भारवेरर्थगौरवम्' इति।

SECTION-D

5. यथेच्छमेकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च व्याख्या क्रियताम् – 5×1 = 5
- (क) निरत्ययं साम न दानवर्जितं न भूरिदानं विरहय्य सत्क्रियाम्।
प्रवर्तते तस्य विशेषशालिनी गुणानुरोधेन विना न सत्क्रिया॥
- (ख) प्रलीनभूपालमपि स्थिरायति प्रशासदावारिधिमण्डलं भूवः।
स चिन्तयत्येव भियस्तवदेष्यतीरहो दुरन्ता बलवद्विरोधिता॥

SECTION-E

6. अधोगतेषु विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च टीका लिख्यताम्। 5×2 = 10
- मेघदूतम्, अमरुशतकम्, जानकीहरणम्, बुद्धचरितम्।

—x—

R-44

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2018

SANACOR02T-SANSKRIT (CC2)

CRITICAL SURVEY OF SANSKRIT LITERATURE

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1 = 10
(क) कति वेदाङ्गानि ? कानि च तानि ? वेदाङ्गानि आश्रित्य कश्चन निबन्धो लेख्यः। 1+1+8
(ख) किं नाम संवादसूक्तम् ? ऋग्वेदे कति संवादसूक्तानि सन्ति ? तेषु संवादसूक्तेषु 1.5+1+7.5
त्रितयस्यं विवरणं प्रदेयम्।
(ग) किं नाम ब्राह्मणम् ? ब्राह्मणमाश्रित्य कश्चन निबन्धो विरच्यः। 10

SECTION-B

2. अधोनिर्दिष्टेषु विषयम् एकम् आश्रित्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या लघुनिबन्धो विरचनीयः। 5×1 = 5
(क) आरण्यकम्, (ख) सायणाचार्यः, (ग) शतपथब्राह्मणम्।

SECTION-C

3. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः (संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च) – 2×5 = 10
(क) भागवतपुराणस्य प्रवक्ता कः ?
(ख) देवीभागवते कति स्कन्धाः सन्ति ?
(ग) तामसपुराणानि कानि ?
(घ) सात्त्विकपुराणानि कानि ?
(ङ) पुराणशब्दस्य कोऽर्थः ?
(च) मन्वन्तरं किम् ?
(छ) पुराणेषु लघुपुराणं किम् ?

SECTION-D

4. अधस्थेषु यथेच्छम् एकमाश्रित्य लघुनिबन्धः रचनीयः (संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च) – 5×1 = 5
- (क) पुराणलक्षणम् ।
(ख) पुराणानां सामाजिकप्रभावः ।
(ग) ऐतिहासिकदिशा पुराणानाम् पर्यालोचनाम् ।

SECTION-E

5. अधोलिखितेषु यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः । 10×1 = 10
- (क) पाणिनीयव्याकरणशास्त्रेतिहासः समासेन वर्णनीयः । 10
(ख) भारतीयदर्शनं कतिविधम् ? कार्यकारणभावविषये भारतीयदर्शनविचार उपस्थाप्यताम् । 2+8
(ग) भारतीयालङ्कारशास्त्रानुसारं रसप्रस्थानम् आश्रित्य कश्चन निबन्धो लेख्यः । 10

SECTION-F

6. अधोलिखितेषु एकं विषयमाश्रित्य लघुनिबन्धः रचनीयः (संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च) – 10
- (क) पतञ्जलिः, (ख) वामनः, (ग) सांख्यसम्मतः पुरुषः ।

—x—